

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZYRODY DLA KLAS IV-VI

Cele nauczania przyrody w szkole podstawowej:

- zaciekawienie światem przyrody, poprzez przybliżenie uczniowi najbliższego otoczenia
- stawianie hipotez na temat zjawisk i procesów zachodzących w przyrodzie i ich weryfikacja
- praktyczne wykorzystanie wiedzy przyrodniczej
- poszanowanie przyrody
- obserwacje, pomiary, doświadczenia, badania, komunikowanie się z innymi.

Podczas zajęć w ramach przedmiotu przyroda, zarówno terenowych, jak i w sali lekcyjnej, uczeń pod kierunkiem nauczyciela doskonali umiejętności właściwego reagowania w wypadku kontaktu z organizmami zagrażającymi życiu i zdrowiu.

CELE OCENIANIA UCZNIÓW

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów przez nauczyciela przyrody ma na celu nie tylko badanie efektywności kształcenia ale przede wszystkim:

1. **Wspieranie**, poprzez:

- motywowanie uczniów do lepszej nauki i pracy nad sobą,
- stymulowanie i mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji przyrodniczej,
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przyrody oraz dowartościowanie ich,
- pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,
- różnicowanie, wyróżnianie i nagradzanie uczniów.

2. **Prognozowanie**, poprzez:

- zdobywanie informacji o efektywności nauczania przyrody,
- przewidywanie przyszłych osiągnięć ucznia, wykrywanie potencjalnych umiejętności.

3. **Diagnoza**, poprzez:

- informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępów w nauce,
- zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się przyrody oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu

- dostarczenie rodzicom i opiekunom uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

4. **Ewaluacja**, poprzez:

- uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów.

OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJACE OCENIE

Nauczyciel na początku roku szkolnego zapoznaje uczniów z obowiązującymi wymaganiami edukacyjnymi wynikającymi z podstawy programowej oraz informuje o sposobach sprawdzania ich osiągnięć.

Przedmiotowemu systemowi oceniania podlegają:

- sprawdziany pisemne
- kartkówki
- odpowiedź ustna
- aktywność na lekcji
- zadania domowe
- konkursy na różnych szczeblach
- inne formy pracy pozalekcyjnej (np. udział w programach edukacyjnych i projektach)
- prezentacje, referaty
- wytwory pracy np. albumy, plakaty itp.
- współpraca w grupie
- umiejętność posługiwania się mapami, przewodnikami, atlasem, słownikami, czytanie wykresów.

SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

- Sprawdziany pisemne po każdym dziale - (testy wyboru, test zadań otwartych i zadania z luką, w których oceniana jest wiedza z danego zakresu, zrozumienie zagadnień, umiejętność logicznego myślenia, poprawność języka, porządek i estetyka zapisu). Każdy sprawdzian zapowiedziany jest z tygodniowym wyprzedzeniem. Zawiera materiał z opracowanego działu powtórzony i utrwalony na lekcji powtórzeniowej
- Kartkówki - w których sprawdzana jest zawartość merytoryczna wiadomości z trzech ostatnich tematów lekcyjnych. Kartkówki nie muszą być zapowiadane i będą pisane jednokrotnie

- Kontrola prowadzenia zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń. Przy kontroli bierze się pod uwagę kompletność wpisów tematów lekcyjnych, notatek i prac domowych, estetykę prowadzenia zeszytu. Nauczyciel poprawia błędy ortograficzne i stylistyczne
- Za aktywność na lekcji uczeń może otrzymać plus. Za pięć plusów otrzymuje ocenę bardzo dobrą
- Za udział w konkursach uczeń otrzymuje ocenę cząstkową 6
- Uczeń raz w półroczu może zgłosić brak przygotowania do lekcji. Fakt ten zostaje odnotowany w dzienniku i nie wpływa na ocenę śródroczną lub końcoworoczną. Po wykorzystaniu ustalonego limitu, każdorazowo uczeń otrzymuje minus. Za pięć minusów otrzymuje ocenę niedostateczną
- Uczeń ma obowiązek systematycznego odrabiania prac domowych, za które może otrzymać ocenę lub plus (w zależności od stopnia trudności zadania lub sposobu jego wykonania).Postawienie parafki przy wykonanym zadaniu oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie zadania, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej. Brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej lub „-“ (jeżeli uczeń zgłosił wcześniej brak zadania nauczycielowi, za pięć minusów otrzymuje ocenę niedostateczną.). Uczeń ma możliwość poprawy oceny po wykonaniu zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w czasie do dwóch tygodni od wystawionej oceny. W przypadku, gdy nie pisał sprawdzianu (nieobecność w szkole) zobowiązany jest do jego napisania w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu
- Nie odpytuje się ucznia po dłuższej nieobecności w szkole (jeśli uczeń przed lekcją zgłosi taką informację, wówczas nie odnotowuje się tego jako nieprzygotowania)
- Zapisywanie poprawionych ocen w dzienniku. Poprawioną ocenę ze sprawdzianu piszemy po łamanej np.1/3 lub w oddzielnej rubryce
- Uczeń przyłapany na ściąganiu podczas pracy pisemnej ma obniżoną ocenę o jedną ocenę, której nie może poprawić. Za ściąganie uważa się korzystanie z podręcznika, atlasu, zeszytu i innych materiałów pisanych (ściąg) oraz podpowiedzi innych uczniów
- Na koniec półrocza nie przewiduje się żadnych sprawdzianów poprawkowych czy zaliczeniowych
- Wszystkie otrzymane przez ucznia oceny są wpisywane do dziennika lekcyjnego, e-dziennika oraz do dzienniczka ucznia.

KRYTERIA OCENIANIA I ZASADY WYSTAWIANIA OCEN, WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Oceny bieżącej i klasyfikacyjnej pracy ucznia dokonuje się według skali od 1 do 6:

- ocena celująca – 6
- ocena bardzo dobra – 5
- ocena dobra – 4
- ocena dostateczna – 3
- ocena dopuszczająca – 2
- ocena niedostateczna – 1

1 . Przedziały procentowe:

➤ 0 – 29%	1 (niedostateczna)
➤ 30 – 49%	2 (dopuszczająca)
➤ 50 – 74%	3 (dostateczna)
➤ 75 – 89%	4 (dobra)
➤ 90 – 99%	5 (bardzo dobra)
➤ 100% -	6 (celująca)

W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie plusów(+) i minusów (-).

Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią ocen bieżących ustala ją nauczyciel uczący danego przedmiotu.

Za najważniejsze uważa się oceny wpisane kolorem czerwonym – np, prace klasowe, testy.

Wymagania edukacyjne z przyrody klasyfikuje się w sposób następujący:

- konieczne-odpowiadają ocenie dopuszczającej
- podstawowe- odpowiadają ocenie dostatecznej
- rozszerzające- odpowiadają ocenie dobrej
- dopełniające- odpowiadają ocenie bardzo dobrej
- wykraczające- odpowiadają ocenie celującej

Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:

*poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakresu treści, wyjaśnianie zjawisk i procesów, poprawne

stosowanie terminów i nazw geograficznych)

* przy pracach pisemnych zwraca się uwagę na samodzielność wykonanej pracy, dokładność wykonanych rysunków, wykresów itp.

Ogólne wymagania programowe na poszczególne oceny:

Stopień wyrażony słownie	Stopień wyrażony cyfrą	Dopuszczalny skrót	Ogólne kryteria uzyskania stopnia
celujący	6	cel	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wyczerpująco opanował wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania obejmującym podstawę programową • Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania • Biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z zakresu podstawy programowej danego etapu edukacyjnego, wyciąga z nich prawidłowe wnioski, wysuwa propozycje rozwiązań zadań nietypowych. • Osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych. • Wykazuje się dużą aktywnością na lekcjach. • Odrabia poprawnie i na czas prace domowe • Posiada systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy • W przekazywaniu wiadomości cechuje go poprawny styl i wysoka kultura języka • Wykonuje dodatkowe prace

bardzo dobry	5	bdb	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wyczerpująco opanował wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania obejmującym podstawę programową • Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z zakresu podstawy programowej danego etapu edukacyjnego, wyciąga z nich prawidłowe wnioski • Aktywny na lekcjach. • Odrabia poprawnie i na czas prace domowe • Posiada systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy • Kultura języka w przekazywaniu treści, bogate słownictwo, biegłość wypowiedzi • Bierze udział w konkursach • Wykonuje dodatkowe prace.
dobry	4	db	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności przewidziane programem nauczania obejmującym podstawę programową • Poprawnie stosuje zdobyte wiadomości w praktyce, samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne inspirowane przez nauczyciela • Świadomie i umiejętnie korzysta z pomocy dostępnych źródeł informacji • Odrabia poprawnie i na czas prace domowe • Posiada systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy • Jest aktywny na lekcjach • Poprawnie posługuje się językiem polskim • Wykonuje dodatkowe prace.

dostateczny	3	dst	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń opanował większości podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania obejmującym podstawę programową danego etapu edukacyjnego. • Rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela. • Stosuje zdobytą wiedzę do celów poznawczych i teoretycznych pod kierunkiem nauczyciela. • Posiada wiedzę i umiejętności dające się wykorzystać w typowych sytuacjach życiowych • Prowadzi zeszyt przedmiotowy w miarę systematycznie • Nieporadnie posługuje się językiem polskim, popełnia liczne błędy w zapisie i stylu • Odrabia na czas prace domowe.
dopuszczający	2	dop	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem naczania obejmującym podstawę programową danego etapu edukacyjnego, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki • Rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne, oraz ćwiczenia o niewielkim stopniu trudności. • Wykorzystuje zdobyte wiadomości i umiejętności przy pomocy nauczyciela • Opanował minimalny zakres treści kształcenia niezbędnych w dalszym nauczaniu i w życiu • Zdarza mu się brak prac domowych • Zeszyt prowadzi w miarę systematycznie • Okazuje zainteresowanie przedmiotem na miarę swoich możliwości • Popełnia liczne błędy, stosuje niepoprawny styl.

niedosta- teczny	1	ndst	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wykazuje zupełny brak wiadomości i umiejętności uniemożliwiający dalszą naukę w zakresie przedmiotu. • Nie radzi sobie z najprostszymi zadaniami i nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności • Nie prowadzi zeszytu • Nie wykonuje prac domowych • Nie chce pracować na lekcji • Odmawia wykonywania poleceń nauczyciela • Nie przystępuje do pisania i poprawiania sprawdzianów • Niepoprawnie się wypowiada, ma duże trudności w posługiwaniu się poprawnym językiem.
---------------------	---	------	---

SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH NA LEKCJACH PRZYRODY

➤ uczniowi z dysleksją:

- wydłużać czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej
  - uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat-
  - w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać
  - dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
- częściej powtarzać i utrwalać materiał
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek
- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch),
- używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania
- różnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- odpytywać z ławki, niekiedy nawet (jeśli jest potrzeba) indywidualnie
- często oceniać prace domowe
- oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny i odwrotnie – oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna , gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji
- uwzględniać trudności związane z **czytaniem map, określaniem kierunków, interpretowaniem wykresów i schematów, przedstawianiem cyfr, itp.**

➤ **ucznia z dysgrafią**

- w większym stopniu oceniać na podstawie wypowiedzi ustnych
- w pracach pisemnych oceniać przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną)

➤ **uczniowi z dostosowaniem wymagań**, w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można:

-wypisać kilka podstawowych pytań, na które powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi)

- przerabiać niewielkie partie materiału o mniejszym stopniu trudności

pozostawiać więcej czasu na jego utrwalenie

- podawać polecenia w prostszej formie
- unikać trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- często odwoływać się do konkretnego, przykładu
- unikać pytań problemowych, przekrojowych
- zmniejszyć tempo pracy
- stosować zasady pogłębienia
- w miarę możliwości odrębnie instruować
- zadawać do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie
- często pozytywnie motywować

➤ **niepełnosprawności** - zgodnie z zaleceniami poradni.

Informacje o wiedzy, postępach, umiejętnościach i zachowaniu ucznia na lekcji przyrody nauczyciel przekazuje rodzicom poprzez:

- dziennik lekcyjny/e- dziennik
- zeszyt obserwacji,
- zeszyt przedmiotowy,
- dzienniczek ucznia
- konsultacje indywidualne z rodzicami,
- wychowawcę klasy, informując o poziomie wiedzy, umiejętnościach, postępach oraz uzdolnieniach.

Opracowała: Jolanta Smaciarz- nauczyciel przyrody.